Przyrodnicze skarby ponad granicami - nowy projekt w II LO

Powiat Hajnowski przystępuje do realizacji kolejnego projektu – tym razem w roli partnera. „Przyrodnicze skarby ponad granicami" to nowy projekt edukacyjny realizowany w ramach „Programu Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020" przez Białowieski Park Narodowy oraz partnerów: po stronie polskiej – II LO z DNJB w Hajnówce oraz Starostwo Powiatowe w Hajnówce, po stronie białoruskiej: przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Pińsk, Szkołę Średnią Nr 3 w Pińsku oraz Rezerwat Przyrody Obwodu Brzeskiego.

O co w tym chodzi? Główne cele projektu

Projekt zakłada realizację zadań z zakresu etnobotaniki, ochrony przyrody a także promocji dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego po obu stronach granicy Puszczy Białowieskiej. Ideą projektu jest uświadomienie uczestnikom, jak ważna w życiu człowieka jest przyroda, oddziaływująca nie tylko na warunki środowiskowe, w których żyjemy ale również na kulturę. Z ogromnego bogactwa puszczańskiej bioróżnorodności jako przykład takiego oddziaływania wybrano rośliny zielarskie. Świadomość symbiozy kultury i przyrody, nierozłączności tych elementów ma wzmocnić poczucie odpowiedzialności za ochronę środowiska – za sprawą realizacji palety działań przewidzianych w projekcie. Jednocześnie przedsięwzięcie stanowi próbę zaniechania procesu zaniku tradycji ludowych związanych z rodzimymi roślinami poprzez ich dokumentowanie oraz budowę więzi międzypokoleniowych - bo wiedza o roślinach umiera wraz kolejnymi pokoleniami mieszkańców, ocalić ją od zapomnienia może tylko budowa pomostu międzypokoleniowego. Tym pomostem jest niejako projekt - a zakres działań, mających urzeczywistnić wszystkie powyższe idee jest bardzo rozbudowany, angażuje wszystkich beneficjentów, szczególnie młodzież i nauczycieli po obu stronach granicy.

Krok po kroku… Opis czynności w projekcie

Na początek – zdobycie wiedzy. W ramach przedsięwzięcia uczniowie z obu szkół pod okiem nauczycieli – liderów (oczywiście uprzednio przeszkolonych – szkolenia są pierwszym etapem realizacji projektu) wezmą udział w dwóch wyjazdowych warsztatach edukacyjnych po polskiej i białoruskiej stronie a także 5dniowym transgranicznym obozie pod hasłem „Żyj mądrze z przyrodą" (trzy dni na Białousi, dwa dni w regionie puszczy Białowieskiej). Podczas wykładów, paneli dyskusyjnych i zajęć w terenie młodzież nabędzie wiedzę z zakresu ochrony przyrody i etnobotaniki. Uczniowie poznają bioróżnorodność florystyczną Puszczy Białowieskiej i Rezerwatu Obwodu Brzeskiego, zagrożenia dla rozwoju roślin oraz sposoby ochrony. Poza wiedzą przyrodniczą, młodzież zapozna się z bogatą tradycją wykorzystywania roślin zielarskich w regionach po obu stronach granicy – temu ma służyć obóz transgraniczny, w ramach którego zaplanowano wizyty m.in. w gospodarstwach agroturystycznych, specjalizujących się w hodowli ziół oraz rezerwatach po obu stronach granicy. Szeroki katalog działań przewiduje także organizację spotkań w swoich regionach – z osobami trudniącymi się zbieractwem oraz prowadzącymi uprawy roślin zielarskich, a także przedsiębiorstwami oferujących produkty na bazie naturalnych ziół. Równolegle uczniowie będą przygotowywać i realizować wywiady z mieszkańcami, poznając w ten sposób bogatą obrzędowość i tradycje z wykorzystaniem roślin – w projekcie zaplanowano 5 takich wyjazdów. Powyższe inicjatywy mają zwrócić uwagę uczniów na problemy zanikania roślin użytkowych oraz tradycji ludowych, a także na pilną potrzebę ochrony dziedzictwa przyrodniczo – kulturowego. Projekt ma także swoje „społeczne" plusy – bo młodzież, poza wiedzą, nabędzie także takie umiejętności jak praca w grupie i praca indywidulana: obie oparte na dyscyplinie, staranności i samodzielności w zakresie realizacji, planowania i wdrażania działań.

Kolejny krok to rozpowszechnienie zdobytej wiedzy. Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli przeprowadzą szereg działań w szkole oraz regionach zamieszkania. Przygotują ich do tego spotkania konsultacyjne zaplanowane w

ramach projektu w obu szkołach. Konsultacje pomogą utrwalić zebraną wiedzę – podczas dyskusji nt. ochrony przyrody, świadomości ekologicznej, a także ją usystematyzować i skatalogować m.in. w formie zielnika, prezentacji multimedialnych, dekalogu właściwego korzystania z zasobów przyrody.

Zebrane materiały zostaną szeroko rozpowszechnione: w postaci broszur, ulotek oraz gotowych konspektów zajęć, nieodpłatnie przekazanych do szkół z regionu Puszczy Białowieskiej i Polesia (BY), a także dostępnych do pobrania na stronach partnerskich szkół; w postaci wystawy mobilnej – bannerów i rollapów prezentujących zgormadzoną i usystematyzowaną wiedzę – o treści całkowicie wykonanej przez uczniów i nauczycieli z obu szkół. Ekspozycja mobilna prezentować więc będzie zbiory zielnikowe, wydruki roślin zielarskich zagrożonych wyginięciem oraz nazwy miejscowe roślin wykorzystywanych w kulturze i tradycji, przykłady roślin zielarskich z instrukcją hodowli, które można spokojnie uprawiać samodzielnie, bez konieczności eksploatacji ze środowiska naturalnego. Wystawy po zakończeniu projektu będą dostępne w obiektach Białowieskiego Parku Narodowego i Rezerwatu Przyrody Obwodu Brzeskiego, swym zasięgiem obejmą turystów i mieszkańców.

Przede wszystkim jednak zebrane materiały posłużą do opracowania merytorycznego wyposażenia Centrum Edukacyjnych w obu szkołach (dwa z II LO z DNJB i jedno w Szkole Średniej Nr 3 w Pińsku). Centra stanowić będą kompendium wiedzy zgormadzonej przez uczniów – będą to miejsca popularyzacji wiedzy o przyrodzie i kulturze obu partnerskich regionów, przygotowane nie tylko na czas trwania projektu – w zamiarze będzie to eskpozycja stała w obu szkołach, służąca kolejnym pokoleniom uczniów. Centra zostaną wyposażone z nowoczesny sprzęt, tym samym wyposażenie II LO w Hajnówce wzbogaci się m.in. w laptop z oprogramowaniem, projektor, kamerę do mikroskopu, przenośny mikroskop inspekcyjny, wskaźniki laserowe, szklarnię z przyborami ogrodniczymi.

Nowoczesne wyposażenie centrum pozwoli na ciekawe poprowadzenie zajęć edukacyjnych – kolejnego działania w bogatym harmonogramie projektu. Nauczycielom i uczniom przypadnie rola edukatorów – nabytą wiedzę będą rozpowszechniać w swoich społecznościach lokalnych. Na początek w ramach edukacji rówieśniczej – uczniowie wystąpią w roli nauczycieli podczas godzin lekcyjnych ze swoimi kolegami i koleżankami. Z zasobów Centrów skorzystają także uczniowie z innych szkół z partnerskich regionów. Każda ze szkół przeprowadzi 10 takich lekcji, zajęcia będą adresowane do uczniów różnych grup wiekowych. Niekonwencjonalny scenariusz lekcji biologii, daleki od „przynudzania” nad książką w ławce, w sposób ciekawy zaprezentuje tematykę a tym samym wzbudzi zainteresowanie. Ekspozycja stworzona w ramach Centrów będzie mieć charakter stały, posłuży kolejnym pokoleniom uczniów. Tym samym wiedza z zakresu kulturotwórczej roli bioróżnorodności biologicznej w partnerskich regionach obejmie kolejne roczniki.

Realizację projektu zwieńczy organizacja Transgranicznego Festiwalu „Przyrodnicza skarbnica ponad granicami”. To otwarte wydarzenie edukacyjne będzie miało miejsce w Białowieskim Parku Narodowym, będzie adresowane do społeczności lokalnej, placówek oświatowych, instytucji, turystów. Jako że projekt jeszcze stoi w realizacyjnych cuglach, nie chcemy za dużo zdradzać – dopowiemy jedynie, że jeśli chcecie poznać PRZYRODNICZE SKARBY PONAD GRANICAMI, ich miejsce w lokalnej kulturze i obrzędowości, a także zdobyć wiedzę nt. dobrych praktyk sprzyjających ochronie środowiska i zasobów naturalnych Puszczy Białowieskiej po obu stronach granicy – śledźcie stronę powiatu hajnowskiego oraz II LO z DNJB. Będziemy systematycznie informować o postępach z realizacji kolejnych przedsięwzięć w ramach projektu.

Przedsięwzięcie potrwa 12 miesięcy, wartość projektu to 66 768,00 euro, w tym dofinansowanie: 59 557,12. Po stronie polskiej wkład własny w projekcie zapewnia Białowieski Park Narodowy - beneficjent główny.

Rolą Starostwa Powiatowego w Hajnówce będzie realizacja procedur związanych z zakupem materiałów, usług i sprzętu na rzecz realizacji projektu (ze środków pochodzących z funduszy unijnych), a w porozumieniu z innymi partnerami – bieżąca koordynacja nad projektem (poprzez udział w spotkaniach roboczych).

Katarzyna Miszczuk

Post scriptum:

Lista projektów, jakie będą realizowane na terenie Powiatu Hajnowskiego w ramach Programu Polska - Białoruś - Ukraina 2014-2020 wraz z dofinansowaniem:

1. Powiat Hajnowski – „Transgraniczne dziedzictwo Puszczy Białowieskiej”: wartość dofinansowania 59 560,00 euro

2. Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska – „Rzemieślnicze tradycje na pograniczu polsko-białoruskim” : wartość dofinansowania 60 000,00 euro

3. Miejska Biblioteka Publiczna w Hajnówce – „Spotkanie i szacunek - dziedzictwo historyczne, literackie i kulturowe dla promocji miast transgranicznych Hajnówka – Słonim”: wartość dofinansowania 53 500,00 euro

4. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Hajnówce – „Transgraniczne tradycje weselne w kontekście historycznego i współczesnego przekazu dla młodego pokolenia”, wartość dofinansowania 50 310,00 euro

5. Białowieski Park Narodowy –„Przyrodnicze skarby ponad granicami” - 59 968,00 euro